

Geachte onderhandelaars,

Komende periode onderhandelt u over de totstandkoming van een nieuw kabinet. Het nieuwe kabinet staat daarbij voor keuzes die Nederland structureel zullen veranderen. Die keuzes hebben te maken met grote uitdagingen waar we in Nederland voor staan, zoals het vinden van geschikte woningbouwlocaties, de klimaatopgave, de transitie naar een meer circulaire economie en de zorg voor een veilige, gezonde en leefbare omgeving. Een goed functionerend spoorstelsel voor personen en goederen levert een grote bijdrage aan het oplossen van de opgaven waar we voor staan.

De Spoorgoederentafel – een overlegorgaan ingesteld door de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat waarin verladende productie- en handelsbedrijven, spoorvervoerders, terminals, havens en ProRail met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat overleggen over de toekomst van het spoorgoederenvervoer – staat tot uw beschikking om een bijdrage te leveren aan de te bereiken doelen. Graag bieden we u hierbij onze visie en concrete suggesties aan.

Logistiek is cruciaal voor een vitale samenleving

Nederland is een land van transport en logistiek. Het zit in ons DNA, onder andere door onze strategische ligging direct aan open zee, met goede verbindingen over weg, water en spoor tussen onze grote mainports en het Europese achterland. Voor veel landen en bedrijven is Nederland dé toegangspoort tot Europa en de rest van de wereld. Het is daarom niet meer dan logisch dat logistiek een bijdrage levert aan de uitdagingen waar we met elkaar voor staan. Op diezelfde manier zet ook het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met de mobiliteitsvisie in op mobiliteit als middel om brede welvaartsdoelen als bereikbaarheid, veiligheid, klimaat en gezondheid te realiseren.

Spoorvervoer is in toenemende mate belangrijk, omdat het de meest duurzame en een zeer veilige vorm van goederentransport is. Dankzij het goederenvervoer kunnen winkels en ziekenhuizen bevoorradt worden, kunnen we onze elektriciteit opwekken en kunnen we onze bedrijven en industrie draaiende houden. Het goederenvervoer is de ruggengraat van onze maatschappij en een voorwaarde voor onze welvaart.

Het goederenvervoer per spoor is een onmisbare schakel. Zonder een krachtig spoorgoederenvervoer loopt Nederland vast en raken de doelen en ambities van het komende kabinet buiten bereik. Europees beleid heeft tot doel om goederen van de weg naar het spoor te verschuiven, met als ambitie een toename van het Europese goederenvervoer per spoor met 50% in 2030 en een verdubbeling in 2050 ten opzichte van nu. Hoewel het aantal goederentreinen de afgelopen tien jaar met twintig procent is gegroeid, speelt het spoor in Nederland nu nog een relatief bescheiden rol in het vervoer van goederen. Door de hoge kosten van het gebruik van het spoor, capaciteitsknelpunten, beperkte flexibiliteit en achterblijvende beschikbaarheid en betrouwbaarheid kiezen verladers nog te vaak voor andere oplossingen.

Het goederenvervoer groeit de komende jaren sterk. Zonder een concurrerend spoorgoederenvervoer zal vooral het wegtransport groeien met gevolgen voor het klimaat, de congestie, het milieu en de veiligheid. Dit is niet wenselijk.

Drie concrete suggesties

Om oplossingen te kunnen bieden voor de uitdagingen waar het nieuwe kabinet voor staat, moeten alle vervoerswijzen optimaal benut worden. Niet alleen om de groeiende vraag naar goederen op te kunnen vangen, maar ook om het goederenvervoersysteem veerkrachtig te houden en ruimte te creëren voor het accommoderen van de grote transities waar Nederland voor staat. Prognoses vanuit de Integrale Mobiliteitsanalyse (IMA) van het Rijk laten zien dat een groei van 49% in 2030 ten opzichte van 2018 realistisch is. De markt ziet daar bovenop additionele ontwikkelingen die kunnen bijdragen aan een extra groei van circa 25%.

Het potentieel van het spoorgoederenvervoer, om oplossingen te bieden voor de uitdagingen waar Nederland voor staat, moet en kan veel beter benut worden. Aanvullend beleid is dringend noodzakelijk. Daarvoor willen we u de volgende drie concrete suggesties aanreiken.

- **Zet de gebruikers van het spoor op 1 door te investeren in concurrerende spoorinfrastructuur en te zorgen voor een gelijk en eerlijk speelveld tussen vervoerswijzen en met omliggende landen:** Breng de spoorinfrastructuur op orde. Creëer de randvoorwaarden voor een betaalbaar, efficiënt, betrouwbaar, veilig en flexibel spoorgoederenvervoer en zorg voor voldoende capaciteit nu en in de toekomst. Het kabinet kan hierin ondersteunen door werk te maken van het achterstallig onderhoud aan en uitgestelde vernieuwing van het spoor daar waar nodig en met tarieven voor het gebruik van het spoor voor het rijden, opstellen en rangeren van goederentreinen, die in de pas lopen met omliggende landen en met andere vervoerswijzen. Ook kan het kabinet de infrastructuur geschikt maken voor langere goederentreinen (met een lengte van 740 meter) en sturen op concurrerende en voldoende spoorcapaciteit voor goederenvervoer via de regelgeving voor capaciteitsverdeling op het spoor. Tenslotte kan het kabinet de sector ondersteunen bij de uitrol van het nieuwe treinbeveiligingssysteem ERTMS, zodat de concurrentiepositie van het spoorgoederenvervoer in Nederland als gevolg hiervan niet verslechtert.

Wat vraagt dit van de politiek?

- *Borg middelen om onderhoudsachterstand op de Havenspoorlijn weg te werken en breng de spoorgoedereninfrastructuur op orde door deze op duurzaamheidswaarde te brengen en ook daarop te in stand te houden om zo de prestaties van het spoorgoederenvervoer te verbeteren.*

Maak 740 meter lange treinen op de spoorlijnen richting de Nederlandse havens en terminals mogelijk, als onderdeel van het efficiënte en concurrerende Europees spoornet.

- *Zet in op een gelijk en eerlijk speelveld. Verlaag de infraheffingen voor het opstellen en rangeren fors om het spoorgoederenvervoer betaalbaarder te maken en de uitgangspositie te verbeteren van het Nederlandse spoorgoederenvervoer t.o.v. andere vervoerwijzen en omliggende landen.*
- *Zorg voor extra ondersteuning van het spoorgoederenvervoer door een verantwoorde en corridor gewijze uitrol van het digitale Europese spoorverkeersbeveiligingssysteem (ERTMS) om het concurrentievermogen van het spoorgoederenvervoer niet te verslechteren.*

- **Neem regie op ruimtelijke ordening, infrastructuur en transport, woningbouw en energietransitie:** Vertaal dit naar een duidelijke visie op een toekomstvast spoornet met heldere kaders voor de leefomgeving, verminderde omgevingshinder en zorg voor een doelmatige verdeling van schaarse spoorcapaciteit en ruimte.

Wat vraagt dit van de politiek?

- *Ontwikkel een duidelijke integrale visie op het toekomstbeeld voor spoorgoederenvervoer in relatie tot het Europees klimaat- en mobiliteitsbeleid (inclusief dubbel gebruik voor civiele en militaire mobiliteit), de energietransitie en de woningbouwopgave. Betrek dit in 2024 in het traject van het Toekomstbeeld Spoorgoederenvervoer.*
 - *Borg veilig spoorgoederenvervoer. Geef invulling aan een robuust Basisnet voor vervoer van gevaarlijke stoffen dat ook inspeelt op de energietransitie en de woningbouwopgave. Kom in 2025 tot een Robuust Basisnet en geharmoniseerde doelmatige regelgeving voor omgevingsvergunningen voor emplacementen. Continueer de innovatieagenda bronaanpak spoortrillingen.*
 - *Start een onderzoek naar een integraal toekomstbeeld waar vervoer van reizigers (binnenlands en internationaal) en goederen integraal worden benaderd met oplossingsrichtingen voor de aanpak van knelpunten.*
- **Verduurzaam het spoorgoederenvervoer naar nul emissie.** Elektrificeer de resterende stukken van het spoornetwerk en maak die toegankelijk voor elektrische locomotieven door (waar van toepassing) ook het huidige niet courante treinbeveiligingssysteem ATBNG te vervangen door ERTMS. Draag bij aan de verdere verduurzaming van de first/last mile, multimodale terminals en het elektrisch voor- en na transport over de weg. Het kabinet kan hieraan bijdragen met de capaciteitsuitbreiding van havenemplacementen in combinatie met elektrificatie, door in te zetten op het subsidiëren van de onrendabele top van de vervanging van oudere diesellocomotieven en door het wegnemen van barrières voor de toelating van hybride locomotieven.

Wat vraagt dit van de politiek?

- *Breid de spoorcapaciteit voor goederenvervoer uit, waaronder op de Maasvlakte, om te voorkomen dat capaciteit in havengebieden een flessenhals wordt voor Europees spoorgoederenvervoer.*
- *Zet in op volledig zero-emissie spoorgoederenvervoer door de transitie naar ERTMS en de overstap naar hybride locomotieven te stimuleren en de laatste delen van het Nederlandse spoornetwerk te elektrificeren.*

We spreken de hoop uit dat u deze aandachtspunten wilt meenemen in uw inbreng en hopen op een prettige samenwerking met u de komende tijd om zo gezamenlijk toe te werken naar een samenhangende aanpak op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid.

Namens de gezamenlijke partijen in de Spoorgoederentafel,

Wando Boevé
Voorzitter Spoorgoederentafel

evofenedex

Port of
Amsterdam

Port of
Rotterdam

ProRail

RailGood
Good for rail

VRTO

VERENIGING VAN ROTTERDAMSE
TERMINAL OPERATORS

GRONINGEN SEAPORTS